Voorzitter. Op 25 september werd in Rotterdam de Dag van de Onmisbaren gevierd. Een dag, georganiseerd door de vakbonden en met steun van de SP maar ook verschillende burgemeesters. Onmisbaren zijn vaak beroepen met een laag loon, een hoge werkdruk en veel onzekerheid. Het zijn mensen die Nederland draaiende houden.
Een deel van hen is 15 jaar eerder ziek en gaan 6 jaar eerder dood. Het zijn ook de mensen die in de frontlinie stonden toen de coronapandemie ons land teisterde. Waar wel voor geklapt werd, maar niet voor gelapt wordt.

Het feit dat mensen fulltime werken, maar met hun arbeid onvoldoende verdienen om rond te kunnen komen laat zien dat er iets fundamenteels fout is in onze maatschappij. Dit is geen natuurverschijnsel maar het resultaat van decennia neoliberale politiek. Het zorgt voor een verder toenemende tweedeling van onze samenleving.

Volgens de SP is dit een van de grootste opgaven. Het tegengaan van deze tweedeling. De SP is twee jaar geleden met het nieuwe college aan de slag gegaan waarin voor ons belangrijk was dat we concrete stappen konden zetten om hier in Assen, voor de Assenaren verbeteringen in aan te brengen. Tweedeling tegen te gaan. Ons hard te maken voor een sociaal Assen.

Er is hard gewerkt in een bizarre en onzekere tijd. Een compliment aan het college maar zeker ook de medewerkers van de gemeente. Er zijn goede stappen gezet en we zien dit ook in deze begroting terug. We noemen de pilot met basisbanen, de ingezette versterking van wijken en wijkcentra, eindelijk een begin van goed jeugdbeleid met heel concreet en eindelijk een jongerencentrum El Padrino wat in voorbereiding is. De inclusie-agenda waarmee meer Assenaren mee kunnen doen. Versnelling van het bouwen van sociale huurwoningen. Waarbij ook minstens 30% van alle nieuwbouw sociale woningbouw is. Belangrijke stappen in de energietransitie. Onderzoek naar weer in dienst nemen van de schoonmakers. Een sociaal domein zonder nieuwe bezuinigingen en met meer inzet op het voorkomen van problemen. En voor wat betreft ondersteuning op de nieuwe bestuurscultuur ligt er nu de Visie op inwonersparticipatie. En een gezond financieel meerjarenperspectief waardoor we kunnen blijven investeren in onze stad.

Belangrijke en goede stappen om de groeiende tweedeling een klein beetje om te buigen. Maar er is blijvend aandacht en inzet nodig. We willen voor komend jaar graag zien dat er nog verder wordt ingezet op het terugdringen van de groeiende verschillen tussen arm en rijk, tussen mensen met een eigen huis en de wachtenden op een sociale huurwoning of goedkope koop, tussen mensen met een vast contract en mensen die op steeds weer tijdelijk contracten werken en daarmee aangewezen zijn op hoge huren.

Er ligt een mooie basis met de nieuwe woonvisie. Met de huidige wooncrisis ligt hier een grote uitdaging. Maar we maken ons wel zorgen. Komt de afgesproken versnelling van sociale huurwoningen wel goed op gang? En er ligt een toezegging voor de zelfbewoningsplicht. Wordt deze al consequent gebruikt? En om leegstand tegen te gaan: is het college bereidt onderzoek te doen naar een leegstandstandsverordening, zoals de gemeente Groningen onlangs heeft vastgesteld? We willen deze week voldoende zekerheid krijgen dat hier in 2022 met voldoende tempo stevige meters in worden gemaakt.

In alle wijken zien we vragen en zorgen over wonen en zorg. We willen een Assen met wijken waarin voor iedereen plek is. Met oog voor de belastbaarheid van de buurt. De SP wil instrumenten om zicht en greep te kunnen houden op waar welke zorg komt. Om te zorgen voor een evenredige spreiding en

met voldoende oog voor de belastbaarheid van de buurt. Het college heeft aangegeven hier stappen in te willen zetten. Wanneer in 2022 kunnen we hier het over hebben?

Wat ontzettend actueel is is de energieprijs. Voor veel Assenaren een groter wordend probleem. Wij willen hier wel meters maken door isolatie en zonnepanelen collectief aan te bieden. Door wijkbrigades hiervoor in te zetten met mensen bijvoorbeeld op een basisbaan. Door veel meer voor inwoners die dat willen te ontzorgen zodat zij sneller stappen hierin zetten. En daarmee een deel van de oplopende energieprijzen voor zichzelf voorkomen.

In Assen zijn verschillende vormen van zeer grote reclame-uitingen aanwezig, zoals een reclamemast van 25 meter hoog in Assen-Noord en in de toekomst in Assen-Zuid.
Daarnaast zijn in de binnenstad, bushokjes en op andere openbare plekken (veelvuldig) reclame-uitingen zichtbaar vanaf de openbare weg.

Door grote reclamemasten en andere grote reclame-uitingen, dreigt het Drentse landschap in de uitverkoop gezet te worden. Daarbij wordt de kostbare duisternis aangetast en het draagt bij aan horizonvervuiling.
Om energieverspilling, horizonvervuiling, het aantasten van duisternis en een onrustig stadsbeeld tegen te gaan stellen wij voor een belasting in te voeren op deze vormen van reclame. Voor een advertentie in de krant betaal je immers toch ook steeds opnieuw?
De opbrengsten van deze belasting kunnen gebruikt worden voor het onderhoud van al dat extra groen waarmee we het centrum en de stad mee willen vergroenen. Voor het onderhoud van dit extra groen is nu geen extra geld uitgetrokken. Dit lijkt ons een win-win voorstel. Wij vragen het college de verschillende vormen van reclamebelasting te onderzoeken en voor te leggen aan de raad

En het is mooi dat we komend jaar onze inwoners een lagere rioolheffing op kunnen leggen. Wij vragen het college onze inwoners goed voor te lichten, zodat duidelijk is dat hierin een eenmalige teruggave zit en dat de heffing volgend jaar weer omhooggaat.

De SP wil komend jaar meer inzet voor de groeiende groep werkende armen. Volgens de SER zijn hun vaste lasten als huur en energie steeds meer gestegen dan hun inkomsten. Ook hier weer de onmisbaren in onze samenleving, Wij stellen voor om te onderzoeken wat mogelijk is om nu ook deze groep te ondersteunen. Bijvoorbeeld door minimaregelingen niet tot 120 % maar tot 150% van het sociaal minimum in te zetten. Wij vragen het college hier onderzoek naar te doen.
Wij hebben eventueel een motie voor dit onderzoek doen in voorbereiding voor donderdag.

Het college stelt 2,5 ton aan structurele subsidie voor het Drents Museum voor. Het is Assens geld voor het provinciaal museum. Wij zijn van mening dat dit geld aantoonbaar ingezet moet worden voor mensen die nu, letterlijk en figuurlijk, drempels ervaren. Denk aan inclusie, aan mensen die niet naar een museum willen of kunnen. We willen duidelijke kaders, en vooral effecten zien van deze inzet. We vinden de door het college aangegeven antwoorden op onze vragen nu nog erg dun. Wordt dit een letterlijk toegankelijk aanbod waar Assenaren zich in kunnen herkennen, bijvoorbeeld ruimte over de recente geschiedenis van Assen, onze TT-historie of de Molukse geschiedenis. Of om de kunst toegankelijker te maken, inclusief. We willen horen wat op deze terreinen dit geld aan meerwaarde gaat opleveren en willen graag na 1 jaar een beoordeling.

Voorzitter, ik begon mijn bijdrage met de dag van de Onmisbaren. En sluit hier ook mee af. Op deze dag is een indrukwekkend kunstwerk onthuld. De Nachtwacht der Onmisbaren. Deze symboliseert de 3,5 miljoen mensen in tientallen cruciale beroepen die afgelopen jaar ons land overeind hebben gehouden. Binnenkort zal het kunstwerk rondreizen en onder andere te zien zijn in Rotterdam, Heerlen, Breda en Leeuwarden. De SP wil aan de raad vragen of zij in kan stemmen met het naar Assen halen van deze Nachtwacht der Onmisbaren. En om deze een prominente, tijdelijke, plek te

geven in het Stadhuis. En om deze kleine expositie feestelijk te openen en daar onze inwoners bij uit te nodigen. We dienen hiervoor een motie in.

Voorzitter, er ligt een begroting voor het laatste jaar van deze coalitie. Maar het gaat natuurlijk niet alleen om cijfertjes en papier. De werkelijkheid ligt buiten deze raadszaal. Op straat. In de buurten. Achter de voordeuren. Binnen de bedrijven. In de praktijk. Daar leven, wonen, werken onze mede stadsgenoten en daar doen we het voor. Laten we leren van lessen van een bureaucratische en afstandelijke overheid, maar in de praktijk waarmaken dat we oog hebben voor iedereen. Dat de onmisbaren niet onzichtbaar blijven, maar gezien worden. Dit willen we graag meegeven en hier willen wij ons ook het komende jaar hard voor blijven maken.

Voorzitter, dank u wel.